

Акция

ТАБИҒАТТЫ АЯЛАУҒА ШАҚЫРАДЫ!

Өткен сенбіде елді мекендердің аумақтарын көгалдандыру, санитарлық тазалау және абаттандыру іс-шаралары айлығы аясында «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалының бастамашылығымен «Таза су айдындары» жалпыреспубликалық тазалық акциясы өтті. Ойыл өзені жағалауын қоқыс - қалдықтардан тазарту жұмыстарына мәслихат депутаттары - фракция мүшелері, партия активі және «Jas Otan» жастар қанаты атсалысты. «Nur Otan» партиясы

Ойыл аудандық филиалы төрағасының бірінші орынбасары Еркін Жиеналин мен Ойыл аудандық мәслихат хатшысы Сәкен Займолдин бастап шыққан тазалық акциясы кезінде көпірдің сол жағалауынан «Ашықпай» тоғайына дейінгі аралықта өзеннің жағалауы тұрмыстық қалдықтардан тазартылды. Жыл сайын өткізіліп жүрген тазалық акциясы өлі де жалғасын табатын болады. Өйткені өзенге суға шомылуға болмаса, балық аулауға барғандар тұрмыстық қал-

дықтарын жинап өкетеуге бейімделмеген десек артық айтқандық емес. Табиғатты аялау дегеніміз туған жеріңе деген шексіз құрмет емес пе? Құрметті аудан тұрғындары арнасынан алыстап сығыра аққан өзенімізге өгей баланың күйін кештірмейік десек, қоршаған ортамызға қамқорлық танытайық.

Р.С. Көзқиң жасынғау Ойыл өзенінің қазіргі тағдыры ең жайлап отырған елдің жасынан жасамысына қейін толғанқырып, қаит-

кенге арнаған қашқан суын қайтарамыз деп алаң боп жүргені анық. Осы орайға жасаған тазалық шарасы мәслихат депутаттары - фракция мүшелері, партия активі және «Jas Otan» жастар қанаты Ойыл проблемасына қосқан тамшыдай болса да үлесі деп білеміз.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл селосы.

КӘСІПКЕР ҚҰҚЫҒЫ - БАСТЫ НАЗАРДА!

ТӘУЕЛСІЗДІК АЛҒАННАН БЕРІ КӘСІПКЕРЛІКТІ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫҰҒА ҮЛГІСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ЕРЕКШЕ КӨНІЛ БӨЛУДЕ.

Еліміз үшін сындарлы кезеңдерде мемлекетімізде қабылданған батыл шаралар орнықты отандық кәсіпкерлер буынын қалыптастыруға мүмкіндік берді.

Еліміздің кәсіпкерлік секторы басым жағдайда шағын субъектілерден тұрады. Азаматтық заңнамамен реттелетін қатынас саласында кәсіпкерлер заңмен тыйым салынғаннан басқа кез-келген іс-әрекет жасауға құқылы. Кәсіпкерлердің құқығы мен заңды мүдделерін қорғау – бұл құқыққа қол сұқпауды қамтамасыз етуге, бұзған жағдайда және бұзу салдарын жойған кезде оны жүзеге асыруға, жандандыруға бағытталған заңмен қарастырылған іс-шаралар жүйесі.

Осы орайда, аудан прокуратурасы тұрақты түрде кәсіпкерлер құқықтарын қорғау мақсатында мониторинг жүргізуде. Кәсіпкерлердің бұзылған құқықтарын дереу қалпына келтіру мақсатында аудан прокуратурасының және басқа да

үкілетті органдардың қызметкерлерімен құрылған арнайы мобилді топ өз қызметін жүзеге асыруда. Сондықтан, кез-келген кәсіпкер өзінің құқығы бұзылған жағдайда 8 (71332) 21-6-78 және 8 707 619 76 27 байланыс нөмірлеріне хабарласуына болады.

Жалпы, жыл басынан бері жүргізілген мониторингпен 9 кәсіпкердің құқықтарының бұзылғаны анықталып, аудан прокуратурасының араласуының нәтижесінде оларға жалпы 2 855 687 теңге көпіл жарналары қайтарылып берілді.

Сондықтан, кез-келген кәсіпкер өзінің құқығы бұзылған жағдайда, сондай-ақ мемлекеттік қадағалаушы органдардың заңсыз араласуы орын алған жағдайда жоғарыда аталған байланыс нөмірлеріне хабарласуға болатынын жеткіземіз.

Н. ЕРМЕКБАЕВ,
Ойыл ауданы
прокуратурасының
аға прокуроры.

ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯНЫҢ ЖЕМІСІ

ҚАЗІРГІ ТАҢДА ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАР АРҚЫЛЫ АҚПАРАТҚА ҚОЛ ЖЕТКІЗУ ОҢАЙЛАНДЫ. СОНЫҢ ІШІНДЕ СОТ ЖҮЙЕСІНЕ ЕҢГІЗІЛГЕН ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯ ҚАРАПАЙЫМ ХАЛЫҚ ҮШІН ЖӘНЕ СОТ ЖҮЙЕСІНІҢ ЖҰМЫСЫ ҮШІН ОҢ НӘТИЖЕСІН БЕРУДЕ. Яғни, АЗМАТТАРДЫҢ ТАЛАП АРЫЗДАРЫ БОЙЫНША НЕМЕСЕ ӘКІМШІЛІК, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС БОЙЫНША ІСКЕ ҚАТЫСУШЫ ТАРАПТАР СОТҚА КЕЛМЕЙ АҚ «WHAT'S APP», «TRUESONG» МОБИЛДІ ҚОСЫМШАЛАРЫ АРҚЫЛЫ ҮЙДЕН ШЫҚПАЙ АҚ СОТ МӘЖІЛІСТЕРІНЕ ҚАТЫСА АЛАДЫ.

Сонымен қатар кез-келген сотқа талаппен жүгінгісі келетін азаматтармен заңды тұлғалар интернет желісінен «Сот қабилеті» сервисін тандау арқылы сот кеңсесіне бармай-ақ өзінің жұмыс орынында, немесе үйінде отырып ақ талап арызын бере алады. Осы аталған сот жүйесіне енгізілген ақпараттық технология шалғайда тұратын азаматтармен заңды тұлғалардың қаржыларын және уақыттарын тиімді пайдалануына мүмкіндік беріп, әрі тәуліктің кез келген уақытында қажетті сот құжаттарымен, істің тарихымен, деректермен танысып, сот актісін басып шығаруына мүмкіншілік беріп отыр.

Тағы да айта кететін сот жүйесіне енгізілген ақпараттық технологиялардың біріншісі шақыру мәселесі. Нақты айтқанда, азаматтар мен заңды тұлғаларға қолайлы жағдай туғызу мақсатында соттарда SMS хабарламаны тараптардың ұялы телефондарына жолдап сотқа шақыру процесі елдеқайда жеңілдеді.

Е.АЛТЫБАЕВ,
Ойыл аудандық сотының
бас маманы.

Тазалық айлығы

КӨПТОҒАЙДА ЖҰМЫС КӨП

Қар кетісімен барлық ауылдық округтерде көктемгі тазалық айлығы басталып кетті. Аудан өкімінің өкімімен 10 сәуір мен 10 маусым аралығында тазалық айлығы деп жариялануына байланысты Көптоғай ауылдық округі бойынша тазалық айлығын ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі жоспар құрылып, бекітілді.

Округ елді-мекендеріндегі барлық кәсіпорындар мен мекеме ғимараттарының сырты ақталып, сырланып, айналасы тазартылып, көгалдандыру үшін талдар мен гүлдердің орындары дайындалды. Мекеме ғимараттарының, көшедегі ескірген баннерлер жаңартылып, мекеме қызметкерлерінің күйімен жеке тұрғын үйлердің сыртқы қасбетін ретке келтіру туралы түсінік жұмыстары жүргізілді. Елді мекендердің айналасындағы, автомобиль жолдары бойындағы және көшелердегі ретсіз тығылған қоқыс үйінділерінен, қатты тұрмыстық қалдықтардан тазартылып, белгіленген орынға тегілді. Көптоғай-Ойыл, Көптоғай-Амангелді, Көптоғай-Шұбарши,

Көптоғай-Қарасу, Бұлақ ауыларалық жолдары қоқыстардан тазартылып, Қыройыл, ЛТО бағытындағы, Аққолқа бағытындағы өзен бойлары қоқыстардан тазартылды. Округтің барлық елді мекендеріндегі жасыл желектерге түгендеу жұмыстары жүргізілуде. Шықпай қалған көшеттер орнына жаңа көшеттер отырғызу жоспарлануда. Қазіргі таңда 200-ден аса көктерек талдары дайындалды. Округ орталығында тағы бір саябақ жасақталып, көшет орны қазылып дайын тұр.

Ұчаскелік инспектор мен округ өкімдігі маманының бірлескен шарасы негізінде көше қасбетін бұзып тұрған, жеке тұрғын үйлерді аралап, үй иелеріне ескертулер берілді. Апта сайын таза бейсенбі акциясы ұйымдастырылып отыр. Округ аумағындағы барлық саябақтар қоқыстардан тазартылып, сырлау, өктеу жұмыстары жүргізілуде. Бүгінгі күнге дейін акцияға 150 адам, 4 техника жұмылдырылып, 400 тонна қоқыс белгіленген орынға тегілді.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ӘРБІР АЗАМАТТЫҢ МІНДЕТІ

Қазақстанның мемлекеттік саясатының негізгі басымдықтарының бірі сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес болып табылады. Өйткені, сыбайлас жемқорлық кез келген мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық даму үдерісін, нарықтық экономиканың қурылуын, инвестициялар тарту процесін тежейді, елдің болашақ дамуына елеулі қауіп төндіреді.

Кез келген өркениетті мемлекетте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл толастаған емес. Өйткені, қоғам дамыған сайын бұл дерттің дендеп бара жатқаны кімді де болса алаңдатпай қоймайды. Мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі де осы – сыбайлас жемқорлықпен күрес. Біз осы кесепелмен күресу арқылы өскелең ертепаққа да жемқорлықтың үлкен дерт екенін ұғындыра аламыз.

Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2020 жылдың 1-ші қыркүйектегі Қазақстан халқына арнаған Жолдауында сыбайлас жемқорлыққа аса мән беріп тоқталып өтті. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің жаңа төсілерін енгізуге талпырма берілді.

Сыбайлас жемқорлық деректері туралы хабарлаған адамдарды заң жүзінде қорғайтын жүйе қалыптастыруымыз қажет деді.

Қазір сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлерін жою үшін Қазақстан азаматтарының құқықтық санасын арттыру жүргізілуде. Өйткені олар сыбайлас жемқорлыққа қарсы білімінің болмауына байланысты абайсызда сыбайлас жемқорлықтың қатысушылары болып қалады.

Бүгінде «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» заңның талаптарын жүзеге асыру мақсатында басқармада іс-шаралар атқарылуда.

Атап айтсақ, департаменттің өдеп жөніндегі уәкілі қатысуымен болатын семинарлар, басқарма қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы және Әдеп нормаларын сақтау бойынша жиі техникалық оқулар жүргізіледі. Сонымен қатар, «Ақпараттық Сервис» жүйесімен Департаменттің және аудандық қазынашылық басқармаларының қызметкерлері тарапынан орын алған құқық бұзушылықтарға тоқсан сайын талдау жүргізіліп отырады. Қазіргі таңда, қазынашылық органында «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» Қазақстан Республикасының заңының талаптарына сәйкес, жеке және заңды тұлғалар өкілдерінің өтініштері бойынша жедел түрде шара қабылдау үшін «Сенім телефондары» орналасқан, олардың нөмірлері бұқаралық ақпарат құралдары арқылы халық назарына жүйелі түрде жеткізіледі. Мұнымен қоса, ғимарат ішіндегі қол жетімді жерлерде жеке және заңды тұлғалар өкілдерін басқарма басшысының және басшы орынбасарының қабылдауының кестесі, әр қызметкердің бөлмесінде бейнекамералар орнатылған.

Қазақстан Республикасының Президенті сыбайлас жемқорлықпен күрес туралы айтқанда қоғамның көмегісіз жемқорлықты жеңу мүмкін еместігін бірнеше рет атап өтті. Осы орайда жемқорлықпен, құқық бұзушылықпен күрес мәселесі тек мемлекеттің ғана емес, Қазақстан Республикасының әрбір азаматының міндеті, әрі халық алдындағы борышы екенін естен шығармағанымыз жөн.

Т.РЫСҚАЛИЕВ,
Ойыл аудандық қазынашылық
басқармасының басшысы.

ТАҒАЙЫНДАУ

Аудан өкімінің 2021 жылғы 13 сәуірдегі №181 өкімімен «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Заңының 15-бабының 1-тармақшасына және 27 бабының 5-тармағына сәйкес Сүлейменов Саян Сапарұлы 2021 жылғы «13» сәуірден бастап конкурстық комиссияның оң қорытындысын алуына орай «Ойыл ауданы өкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің Е-1 санатындағы Ойыл ауданы өкімінің орынбасары лауазымына тағайындалды.

Өмірбаяны

Сүлейменов Саян Сапарұлы - 1975 жылы 8 шілдеде Ақтөбе облысы Ойыл ауданы Қаратал ауылында дүниеге келген.

Білімі жоғары. 1997 жылы - Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік мемлекеттік университетін «Тарих», 2016 жылы - Қазақ-Орыс Халықаралық Университетін «Экономика» мамандықтары бойынша тәмамдаған.

Еңбек жолын 1994 - 2002 жылдары Шығанақ Берсиев атындағы орта мектепте мұғалім қызметінен бастаған.

2002 ж. қазан - 2003 ж. желтоқсан айларында Шығанақ Берсиев атындағы орта мектебінде мектеп директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары қызметін атқарған.

2003 ж.желтоқсан – 2005 ж.наурыз айларында Шығанақ Берсиев атындағы мектеп-балабақшасының директоры қызметінде болған.

2005 ж.наурыз – 2009 ж. наурыз айларында Қаратал ауылдық округінің өкімі қызметін атқарған.

2009 ж.наурыз – 2009 ж. желтоқсан айларында Ойыл ауданы өкімінің орынбасары қызметінде болған.

2009 ж.желтоқсан – 2016 ж. желтоқсан айларында Ойыл аудандық білім бөлімінің басшысы қызметін атқарған.

2016 ж.желтоқсан – 2018 ж. желтоқсан айларында Ойыл ауданы өкімі аппаратының басшысы қызметінде болған.

2018 жылдың желтоқсан айынан бастап осы қызметке тағайындалғанға дейін Ақтөбе қалалық білім бөлімінің басшысы қызметін атқарды.

Отбасылы, 4 ұл, 2 қыз тәрбиелеп отыр.

«ИНВАТАКСИ» ТЕГІН ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТЕДІ

Қайырымдылық жасау қазақтың қанынан сіңген қасиет. Қара бастың емес, мүмкіндігі шектеулі жандардың мүмкіндігін кеңейту нағыз ердің ісі. Осыдан бірнеше жыл бұрын ауданымызда алғаш рет инватаксисті қызметі іске қосылған болатын. Ол кезде мүмкіндігі шектеулі жандардың тілеуі орындалды деп қуанған едік. Алайда инватаксисті қызметі ұзаққа бармады. Ауданымыз шағын болғанымен мүмкіндігі шектеулі жандардың әрі-бері қатынауы қиын екендігін ескерген аудан өкімі Асқар Қазыбаев жергілікті бюджеттен қаржы бөліп, инватаксисті қызметін қайта іске қосты. Бүгінгі күні осы инватаксисті қызметін пайдалану үшін мүмкіндігі шектеулі жандар жеке кәсіпкерлері мен мүгедектігі бар анықта-

масының көшірмесін «Жұмыспен қамту орталығына» тапсыруға болады. Ол жерде арнайы диспетчерлік орталық құжаттар қабылдайды. Инватаксисті және II топтағы мүмкіндігі шектеулі жандар үшін тегін қызмет көрсетеді. Инватаксистің жүргізушісі «Мүмкіндігі шектеулі жандар арнайы кәсіпкерлік кез келген уақытта шақыртып, қажетті жерлеріне бара алады.

Біз бірінші кезекте мүмкіндігі шектеулі жандардың жұмыс орындарына, медициналық мекемелерге және басқа да әлеуметтік қызметтер көрсетілетін жерлерге жеткізіп, қайтадан үйлеріне әкеліп отырамыз», - дейді.

Өз тілшіміз.

ОЙЫЛДЫҢ «КӨЗІН АШҚАН» КӨПІР

ҚАЗАҚСТАН
ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ

30 ЖЫЛ

Теміржолдан жырақ Ойыл үшін көтерме жол аудан экономикасының күре тамыры. Осыдан 15 жыл бұрын Қобда селосынан Ойылға қарай асфальт жол салына бастағанда оның келешегіне күмәнмен қарағандар аз болған жоқ. Бұл қуатты Кеңес үкіметі сала алмаған жолды өлі де экономикасы өлсіз мемлекеттің өлеуетіне сенбегендік еді. Ол тұста облыстың тізігін ұстаған Елеусін Сағындықовтың Ойылға бүйрегі бұрғаны да рас. Өзінің өмірінің жастығы өткен өлке үшін қолға алған алғашқы жобасы жол құрылысы

еді. Бірақ, ойылдықтар үшін жолдан бұрын «Жолдыбай көпірдің» көрсеткен азабы көп. Көктемде кей жылдары аптапал, кей жылдары айға жуық қатынас үзіліп қалатын. Осы бейнетті көзімен көріп, басынан кешкен Елеусін Наурызбайұлы Ойыл-Қобда жолының сызбасын дайындаушыларға осы көпірдің биіктігін баса ескертсе керек. Сөйтіп, 14 жылдан бері Саралжының тұсындағы Ойыл өзенінің үстіне салынған көпір аудандың күре тамырының қалыптасуына қамтамасыз етіп отыр. Сол кезде көпір мен күре жолдың ашылу салтанатына арнайы келген Елеусін Наурызбайұлы халықтың үлкен қуанышымен бөліскен еді. Бұл Тәуелсіздігін 30 жыл бұрын жариялаған Қазақ Елінің бір бөлшегі Ойыл ауданы үшін төндесі жоқ тарту.

ШЕНЕУНІКТЕР ҚАНДАЙ СЫЙЛЫҚТАР ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІККЕ ТАРТЫЛАДЫ?

ӨТКЕН АПТАДА ӨНІРЛІК КОММУНИКАЦИЯЛАР ҚЫЗМЕТІ АЛАҢЫНДА ОБЛЫСТЫҚ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ҚЫЗМЕТ ӨКІЛДЕРІНІҢ ҚАТЫСУЫМЕН БРИФИНГ ӨТКІЗІЛДІ.

Департамент басшысының бірінші орынбасары Ғалымбек Досанов және басшының орынбасары Данияр Ақуан Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің өкімшілік құқық бұзушылықтарды анықтау және жолын кесу жөніндегі құзыретін бекітетін Өкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске енгізілген түзетулер туралы айтып берді.

Алдағы уақытта Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет 15-бап бойынша өкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттамалар толтыратын болады.

Олардың ішінде Кодекстің 6 сыбайлас жемқорлық бабы (ӨЖБТҚ-нің 676-681-баптары), кесіпкерлік қызмет саласындағы 2 құрам (ӨЖБТҚ-нің 154, 173-баптары), мемлекеттік билік институттарына қол сұғатын және өкімшілік немесе қылмыстық іс жүргізу кезіндегі бұзушылықтарға байланысты 7 құқықбұзушылық (ӨЖБТҚ-нің 658-662, 665, 667-баптары) бар.

Ғалымбек Досанов өзі немесе делдал арқылы заңсыз материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (өрекетсіздігі) немесе жеңілдіктер беру үшін, егер мұндай әрекеттерде қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілері болмаса лауазымды тұлғалар үшін көзделген жауапкершілік туралы айтып берді.

«Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген немесе оған теңестірілген тұлғаларға бұл жағдайда 600 айлық есептік көрсеткіш немесе 1,8 млн теңге көлемінде айыппұл салынуы мүмкін. Дәл осындай жағдай сыйлық берушілерге де қатысты. Сыйақылар, сыйлықтар немесе жеңілдіктер бергені үшін жеке тұлғалар ӨЖБТҚ-нің 676-бабы бойынша 200 АЕК көлемінде айыппұлға тартылады, бұл шамамен 600 мың теңге», – деді Ғалымбек Досанов.

Спикер қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілерінің болмауы ретінде алынған заңсыз сыйақы немесе сыйлық сомасының 2 АЕК аспауын, алдын ала уағдаластықтың не сыйақыны бопсалаудың болмауын атап өтті.

Сонымен қатар, сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар қабылдамағаны үшін лауазымды тұлғаларға 300 мың теңгені құрайтын айыппұл жазасы қарастырылған.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша шаралар қабылдамағаны үшін жауапкершілікті көздейтін

Кодекстің 680-бабы – аталған лауазымды тұлғаларға 100 АЕК көлемінде, бұл шамамен 300 мың теңге айыппұл салуға өкелі соғады» – деді Данияр Ақуан.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын қабылдамау деп – «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңда белгіленген бірқатар талаптарды атайды. Бұл сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау, мүдделер қақтығысын болдырмау, қаржылық бақылау шаралары, басшылардың тікелей қарамағындағыларының сыбайлас жемқорлығы үшін дербес жауапкершілігі, квазимемлекеттік секторда міндетті комплаенс-қызметтерді енгізу.

Сондай-ақ, спикерлер бұрын жемқорлық қылмыстарын жасаған тұлғаларды жұмысқа қабылдау фактілерін айыппұлдың қарастырылғандығын атап өтті. Данияр Ақуан бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды жұмысқа қабылдағаны үшін мемлекеттік органның немесе ұлттық компанияның басшысы өз қалтасынан 100 АЕК көлемінде айыппұл төлейтінін хабарлады.

Спикерлер брифинг барысында ӨЖБТҚ сыбайлас жемқорлық баптары жөнінде егжей-тегжейлі ақпарат беріп, шара соңында БАҚ өкілдерінің сұрақтарына жауап берді.

ЗА КАКИЕ ПОДАРКИ ЧИНОВНИКИ МОГУТ ПОПЛАТИТСЯ?

В ПРОШЛОЙ НЕДЕЛЕ НА ПЛОЩАДКЕ РЕГИОНАЛЬНОЙ СЛУЖБЫ КОММУНИКАЦИЙ СОСТОЯЛСЯ БРИФИНГ С УЧАСТИЕМ ПРЕСТАВИТЕЛЕЙ ОБЛАСТНОЙ АНТИКОРРУПЦИОННОЙ СЛУЖБЫ.

Первый заместитель руководителя Департамента Ғалымбек Досанов и заместитель руководителя Данияр Ақуан рассказали о введенных поправках в Кодекс об административных правонарушениях, закрепляющих компетенцию антикоррупционной службы по выявлению и пресечению административных правонарушений.

Впредь сотрудники Антикоррупционной службы будут составлять протокола об административных коррупционных правонарушениях по 15 статьям. В их числе все 6 коррупционных статей Кодекса (ст. ст. 676-681 КоАП), 2 состава в области предпринимательской деятельности (ст. ст. 154, 173 КоАП), 7 правонарушений, посягающих на институты государственной власти и связанных с нарушениями при административном либо уголовном производстве (ст. ст. 658-662, 665, 667 КоАП).

Ғалымбек Досанов рассказал об ответственности должностных лиц за получение лично или через посредника незаконного материального

вознаграждения, подарков, льгот либо услуг за действия или бездействие в пользу лиц, их предоставивших, если эти действия не содержат признаков уголовного наказуемого деяния.

«Лица, уполномоченные на выполнение государственных функций, либо приравненные к ним будут привлекаться к штрафу в размере 600 месячных расчетных показателей или порядка 1,8 млн. тенге. Аналогичная ситуация и с предоставлением подарков. За предоставление вознаграждений, подарков или льгот физические лица понесут наказание по ст. 676 КоАП в виде штрафа размером 200 МРП, это почти 600 тыс. тенге», – сказал Ғалымбек Досанов.

Отсутствием признаков уголовного наказуемого деяния спикер назвал сумму полученного незаконного вознаграждения или подарка, не превышающего 2 МРП, отсутствие предварительной договоренности либо вымогательства вознаграждения.

Кроме того, за принятие мер по противодействию коррупции должностные лица будут наказаны штрафом порядка 300 тысяч тенге.

По статье 680 Кодекса, предусматривается ответственность руководителей госорганов и иных должностных лиц за принятие мер по противо-

действию коррупции, влечет наложение штрафа на вышеуказанных должностных лиц в размере 100 МРП, а это порядка 300 тыс. тенге», – сказал Данияр Ақуан.

Под принятием мер по противодействию коррупции понимается ряд требований, установленных Законом «О противодействии коррупции». Это и принятие антикоррупционных ограничений, и предотвращение конфликта интересов, и меры финансового контроля, и вопросы персональной ответственности руководителей за коррупцию непосредственных подчиненных, обязательность введения комплаенс-служб в квазигосударственном секторе.

Также спикеры рассказали о том, что за принятие на работу бывших коррупционеров тоже грозит штраф. Как сообщил Данияр Ақуан за принятие на работу лиц, ранее совершивших коррупционные преступления, руководитель госоргана или нацкомпании из своего кармана заплатит штраф в сумме 100 МРП.

В ходе брифинга спикеры подробно рассказали о коррупционных статьях КоАП, а в завершении мероприятия ответили на вопросы представителей СМИ.

Ақтөбе облыстық сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметі

Антикоррупционная служба Актобинской области

МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ АДАМДАРҒА АРНАЛҒАН КӨМЕК

Қазақстан Республикасындағы мүгедектерді әлеуметтік қорғау Қазақстан Республикасының Конституциясымен, Қазақстан Республикасының «ҚР мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» Заңымен және Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілерімен реттеледі. Мүгедектерді кресло-арбамен қамтамасыз ету;

Протездік-ортопедиялық көмекпен қамтамасыз ету;

Сурдотехникалық құралдармен қамтамасыз ету;

Кохлеарлы имплантаттары бар мүгедек балаларды сөйлеу процессорларымен қамтамасыз ету;

Тифлотехникалық құралдармен қамтамасыз ету;

Міндетті гигиеналық құралдармен қамтамасыз ету;

Шипажайлық-курорттық ем алу;

Қозғалыста қиыншылық көретін бірінші топтағы мүгедектерге жеке көмекші қызметін ұсыну, есту бойынша мүгедектерге ымдап сөйлеу маманының қызметін ұсыну;

Мүмкіндігі шектеулі ересектер мен балаларға (мүгедектерге) үй жағдайында әлеуметтік қызмет көрсету;

Арнайы интернат-үйлерге жолдама алу;

Мүгедек такси;

Егер сіздің жанаяңызда біреу қатты ауырып қалса немесе жұмыс уақытында немесе жазатайым оқиға салдарынан жарақат алса, мүгедектік санаты анықталғаннан кейін сіз мемлекет тарапынан белгілі бір көмекке талаптана аласыз.

ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінде Әлеуметтік қызметтер порталын 2020 жылдың 1 қаңтарынан бастап іске қосты.

Әлеуметтік қызметтер порталы (бұдан әрі-портал) әлеуметтік-еңбек саласының бірінші ақпараттық жүйесінің бір бөлігі болып табылады және мүгедектігі бар адамдарға тікелей жеткізушілерден оңалту құралдары мен қызметтерін дербес сатып алу мүмкіндігін беретін автоматтандырылған жүйе болып табылады.

Портал 6-дан (инвентакы қызметтерінен басқа) 5-үдерісті цифрлауды көздейді, бұл:

арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету;

техникалық оңалту құралдарымен қамтамасыз ету;

ымдау тілі маманының қызметтерін көрсету;

жеке көмекшінің қызметін көрсету; санаторий-курорттық емдеу қызметтерін көрсету.

Әлеуметтік қызметтер порталы Мүгедектердің құқықтарын қамтамасыз ету және өмір сүру сапасын жақсарту жөніндегі ұлттық жоспарды іске асыру шеңберінде әзірленді. Бүгінгі күні мүгедектігі бар адамдар Портал арқылы 55 техникалық оңалту құралдарының (бұдан әрі - ОТҚ) 24 түрін және мемлекеттік мекемелердің арнаулы әлеуметтік қызметтеріне тапсырыс бере алады.

Мүгедектігі бар адамдарды оңалту құралдарымен қамтамасыз ету протездік-ортопедиялық, сурдотехникалық, тифлотехникалық және гигиеналық құралдарды, сондай-ақ кресло-арбалар беруді қамтиды. Арнайы әлеуметтік қызметтерге жеке көмекшілердің, ымдау тілі мамандарының қызметтері және санаторлық-курорттық емдеу жағдайы.

Портал енгізу оңалту құралдары мен қызметтеріне тең қолжетімділікті, үйден шықпай-ақ «бір терезе» арқылы уақытылы әлеуметтік көмек көрсетуді, сондай-ақ жеке қажеттіліктерді, жеткізушілер, әлеуметтік қызметкерлер мен мамандар туралы мәліметтерді есепке алуға қамтамасыз етеді. Бұл адал бәсекелестікті арттырып, әлеуетті өнім берушілердің оңалту құралдары мен қызметтерін іске асыруға қатысуының ашықтығын қамтамасыз етеді.

Порталда ұсынылған ТОҚ 24

түрінің тізімі

Өнім берушілерді порталда тіркеу тәртібі

Әлеуметтік қызметтер порталымен жұмыс істеу жөніндегі пайдаланушылардың нұсқауларын сіз https://aleuemet.gov.kz/ru/support сілтеме арқылы таба аласыз.

Қызмет алушылар порталды өз бетінше немесе Жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің қызметкерлерінің көмегімен пайдалана алады.

Әлеуметтік қызметтер порталын пайдалану құрастарына тиісті Әлеуметтік-еңбек саласы бойынша бірінші байланыс орталығының 1411 нөміріне хабарласыңыз.

Ескерту: бөлмелік креслолар мүгедектерге жеті жылға, серуендеу креслолары төрт жыл пайдалану мерзіміне беріледі.

Кохлеарлы имплантаттары бар мүгедек балаларды сөйлеу процессорларымен қамтамасыз ету;

Сөйлеу процессорымен кохлеарлы импланттарға ауыстыру және баптау қызметі кохлеарлы имплантаттары бар мүгедек балаларға сөйлеу процессорларын сатып алу, ауыстыру және баптаудан тұрады.

Сөйлеу процессорларын ауыстыру қызметі мемлекеттік сатып алу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен қамтамасыз етіледі

Кохлеарлы имплантаттары бар мүгедек балалардың сөйлеу процессорларын орнатылған (ауыстырылған) күннен бастап бес жыл өткеннен кейін жүзеге асырылады.

Кохлеарлы имплантаттын бұрын берілген сөйлеу процессорын ауыстыру кезінде оны ұйымға қайтару қажет.

Кохлеарлы имплантаттары бар мүгедек балаларға сөйлеу процессорларын ауыстыру қажеттілігі, сонымен қатар кохлеарлы имплантаттарға орнатылатын сөйлеу процессорларының түрлері (модель) сурдологиялық кабинеттерде / орталықтарда кохлеарлы имплантациясын іріктеу комиссиясымен анықталады.

Комиссия құрамы мен жұмыс тәртібі облыстардың Денсаулық сақтау басқармаларының бұйрықтарымен бекітіледі.

Сөйлеу процессорын ауыстыру қажеттілігі туралы комиссияның қорытындысы сөйлеу процессорының түрін (модельін) көрсетумен тексерілген тұлғаның қолына (немесе оның заңды өкіліне) беріледі.

Сөйлеу процессорын ауыстыруды қажет ететін кохлеарлы имплантаттары бар мүгедек балалар (олардың заңды өкілдері) жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар аудандық бөліміне өтініш жазайды және келесі құжаттарды ұсынады:

мүгедек баланың жеке басын куәландыратын құжат;

ата-анасының біреуінің жеке басын куәландыратын құжат (қамқоршысының, қорғаншысының);

жеке сөйкестендіру нөмірі - жеке басын куәландыратын құжатта жеке сөйкестендіру нөмірі болмаған жағдайда;

МОБ-ның әлеуметтік бөлімінен үзінді;

комиссия қорытындысы;

тұрақты мекенжайы (мекенжай анықтамасы немесе село және/немесе ауыл өкілдерінің анықтамасы) бойынша тіркелуді растайтын құжат.

Құжаттардың түпнұсқалары мен көшірмелері салыстыру үшін бірге ұсынылады, салыстырылғаннан кейін түпнұсқалары қызмет алушыға қайтарылады.

Мүмкіндігі шектеулі ересектер мен балаларға (мүгедектерге) үй жағдайында әлеуметтік қызмет көрсету;

Үйде күтім көрсету жағдайында арнаулы әлеуметтік қызмет көрсетуге құжаттар рәсімдеу бойынша 17 жалғызбасты қарттар мен жеке оңалту

бағдарламасына сәйкес 11 мүгедек балаларға қызмет көрсетілуде.

Мүмкіндігі шектеулі ересектер мен балаларға (мүгедектерге) үй жағдайында әлеуметтік қызмет көрсету бұл:

жеке оңалту бағдарламасына негізделген әлеуметтік, медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау;

тұрақты күтімді қажет ететін мүмкіндігі шектеулі балаларға қажетті әлеуметтік-педагогикалық қызмет ұсыну;

мемлекеттік әлеуметтік, медициналық, консультативтік және басқа да көмек алуға ықпал ету;

мүмкіндігі шектеулі балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау мәселелерін шешуге қатысу.

Үй жағдайында көрсетілетін әлеуметтік қызмет алу үшін ата-аналар (қамқоршылар, қорғаншылар, патронат тәрбиешілер немесе оларды алмастыратын тұлғалар) тіркелу орны бойынша жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар аудандық бөлімдерінің әлеуметтік көмек көрсету бөлімшелеріне жүгінуі қажет.

Сізге ұсыну қажет:

белгіленген нысандағы өтініш;

мүгедек баланың ата-анасының немесе басқа заңды өкілінің (қамқоршы, қорғаншы, патронат тәрбиеші, асыраушы немес оларды алмастыратын басқа тұлғалар) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

Облыстық Мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған оңалту орталығының психологиялық-медициналық-педагогикалық комиссиясының қорытындысы;

мекенжай анықтамасы немесе село және/немесе ауыл өкілдерінің анықтамасы;

мүгедектің есепте тұрған медициналық мекемедегі медициналық карта-сы;

мүгедектік туралы анықтама;

мүгедекті оңалтудың жеке бағдарламасынан үзінді.

Қызмет көрсету мерзімі: 14 жұмыс күні. Қызмет көрсетудің соңғы нәтижесі: әлеуметтік арнайы қызметтер алу үшін кезекке қою туралы хабарлама.

Егер есепке қою туралы хабарлама берілген күннен бастап бір айдан астам уақыт өтсе, жолдаманы рәсімдеу кезінде қайта медициналық тексеріп-қараудан өту және медициналық карта ұсыну қажет. Қызмет алушыда медициналық қарсы көрсетілімдер болған жағдайда, жергілікті атқарушы органның арнаулы әлеуметтік қызметтер ұсыну туралы шешімі қызмет алушы медициналық картаны ұсынғанға дейін тоқтатыла тұрады.

Мүгедектер мен қарттарға үйде қызмет көрсетуге белсенді процесс сатысындағы түберкулездің, психикалық аурулардың (соматикалық ауру кезіндегі невроздардың, неврозға ұқсас жай-күйлерді), ақыл-ес кемістігі мен жеке басының айқын білінетін өзгерісі жоқ, сирек ұстамасы бар (2-3 айда бір реттен артық емес) этиологиясы өртүрлі тырыспалы синдромдарды қоспағанда), карантиндік инфекциялардың, жұқпалы тері мен шаш ауруларының, венерологиялық аурулардың, ЖИТС-тің, сондай-ақ мамандандырылған медициналық ұйымдарда емдеуді қажет ететін аурулардың болуы медициналық қарсы көрсеткіштер болып табылады.

Арнайы интернат-үйлерге жолдама алу

Мүмкіндігі шектеулі бала тәрбиелейтін отбасы оған медициналық күтім жасау мен оңалтудың, әлеуметтік бейімделу және оқыту ерекшеліктеріне байланысты туындайтын қиындықтарға тап болады. Мүгедек балаларға ерекше тәсіл қажет болғандықтан, мемлекет балаға медициналық көмек көрсету және әлеуметтік бейімдеу кезінде оның ауру сипаты мен ауырлығы есепке алынатын арнайы интернат-үйлер құрған. Медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда) 1 мүгедек балаға арнаулы

әлеуметтік қызмет көрсетілді.

Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс бойынша Жартылай стационарлық үйде жеке оңалту бағдарламаларына сәйкес - өнім беруші «Ойыл мүгедектерді қолдау орталығы» қоғамдық бірлестігі «Жартылай стационар жағдайында тірек қозғалысы аппаратында бұзушылықтар бар мүгедек балаларға арнаулы әлеуметтік қызметтердің кепілдік берілген көлемінің тізбесімен көзделген арнаулы әлеуметтік қызметтер» мүмкіндігі шектеулі 12 балаға көрсетілуде.

Стационарлық жағдайда (арнайы интернат-үйлерде) мұқтаж адамдарға арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетіледі:

психоневрологиялық ауытқулары бар 3-тен 18 жастағы мүгедек балаларға;

тірек-қимыл аппараты бұзылған 3-тен 18 жастағы мүгедек балаларға; психоневрологиялық аурулары бар он сегіз жастан асқан мүгедектерге; бірінші және екінші топтағы мүгедектерге.

Еңбек етуге қабілетсіз көмекке мұқтаж ата-аналары, жұбайын (зайыбын) асырап-бағуға және оларға қамқорлық жасауға міндетті еңбек етуге қабілетті кемелетке толған балалары, жұбайы (зайыбы) жоқ немесе объективті себептер бойынша (бірінші, екінші топтағы мүгедектігінің, онкологиялық, психикалық ауруларының болуына, бас бостандығынан айыру орындарында отыруына, наркологиалық диспансерде есепте тұруына немесе елден тыс жерге тұрақты тұруға кетуіне немесе басқа елді мекенде тұруына, қосымша жұбайы (зайыбы) үшін – егде жаста болуына байланысты) оларды тұрақты көмекпен және күтіммен қамтамасыз ете алмайтын еңбек етуге қабілетті кемелетке толған балалары, жұбайы (зайыбы) бар егде жасына байланысты өзіне қызмет көрсетуге мүмкіндігі жоқ мүгедектерге.

Интернат-үйге жолдама алу үшін Ақтөбе облыстық Жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының мемлекеттік қызметі

Мүгедектік себебі	жалпы аурудан	бала кезінен 16 жасқа дейін	Жұмыс орынында жүріп мүгедектік алғандар	бала кезінен	Семей снақ полигоны зардабынан	кенес армиясы	ЧАС	16-18 мүгедек балалар	Барлығы
бала кезінен		75							75
I топ	16			10				3	29
II топ	92		2	60		1		4	159
III топ	90		4	58	5		1	2	160
барлығы	198	75		128	5	1	1	9	423

тұтынушының тіркелу жері бойынша аудандық бөліміне жүгінуі қажет.

Бұл үшін келесі құжаттарды ұсыну қажет:

қызмет алушының жазбаша өтініші, ал кемелетке толмаған және еректеке қабілетсіз адамдар үшін – заңды өкілінің (ата-анасының біреуінің, қамқоршының, қорғаншының, асырап алушының, патронат тәрбиешінің және Кодекске сәйкес қамқор болуды, білім беруді, тәрбиелеуді, баланың құқықтарын мен мүдделерін қорғауды жүзеге асыратын басқа да алмастыратын адамдардың, он сегіз жастан асқан адамның) жазбаша өтініші;

қызмет алушының жеке сөйкестендіру нөмірі бар жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

мүгедектік туралы анықтаманың көшірмелері (қарттар үшін талап етілмейді);

медициналық карта;

мүгедекті оңалтудың жеке бағдарламасынан үзінді көшірме (қарттар үшін талап етілмейді);

он сегіз жастан асқан адамдар үшін – тұлғаны еректеке жарамсыз деп тану туралы сот шешімінің көшірмесі (болған жағдайда);

зейнеткерлік жастағы адамдар үшін – зейнеткерлік куәлігінің көшірмесі;

Ұлы Отан соғысының қатысушы-

лары мен мүгедектері және оларға теңестірілген адамдар үшін – Ұлы Отан соғысының қатысушысы мен мүгедектігі және оларға теңестірілген адамның мәртебесін растайтын куәліктің көшірмесі.

Қызмет көрсету мерзімі: 17 жұмыс күні. Қызмет көрсетудің соңғы нәтижесі: медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда) арнаулы әлеуметтік қызметтердің көрсетілу мерзімін көрсетумен құжаттарды рәсімдеу туралы хабарлама немесе мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тарту туралы себептемелі жауап.

Мүгедектакси

«Мүгедектерге – лайықты өмір» жобасы аясында I және II топтағы мүгедектігі бар мүмкіндігі шектеулі адам тегін такси қызметін пайдалана алады. Бұл үшін арнайы телефонмен диспетчерлік қызметке қоңырау шалып, белгілі күнге және уақытқа автомобиль шақыру қажет. Содан кейін көлік келіп, адамды алып кетеді, қажетті орынға тағайындалған уақытта тегін апарайды және кері қайтып алып келеді.

ТЫҢ СЕРПІН ТАНЫТҚАН «ДАРАБОЗ»

Қазірде заман өзгерген сайын техниканы қолдану басымдық танытып, кітап оқитын оқорман саны азайып бара жатқандай. Адамдар адамгершілікті жоғалтып, жүректерін тасқа айналдырып жатыр. Ал осы қатігездікке жол бермей шипа болатын - көркем әдебиет. Көркем әдебиет адам жанын қозғай алатын жанды сөз. Шындықтың сырлы суретін көрсететін айна іспетті. Қазақ көркем сөзін де қоғам өмірінің айнасы қылған зерделі сөз зергерлері аз емес. Соның бірі тың тақырыпта сыр шерткен, қазақ проза-сында тарихи роман жанрын жаңғыртқан – Қабдеш Жұмаділов.

Оқырман ықыласына бөленген қаламгер Шыңжаң өлкесіндегі Тарбағатай төсінде, Малдыбай бұлағында дүние есігін ашқан. Азан шақырып шығыстың қиссасынан алынған Қабдырашит деген есімді қойған екен, бірақ ата-ана, ауыл-аймағы еркелетіп Қабдеш атап келтіпті. Жазушының өмірде әділетті тура жолдың туын ұстап, тек шындықты шырқауы ата-бабасының тәрбиесі. Арғы атасы жоңғар шапқыншылығы кезінде ерлік көрсеткен Бұқа батыр болса, атасы Кудері қара қылды қақ жарған Төртуыл елінің биі болыпты, ал өз әкесі Жұмаділ Сібеті деген жерде мектеп салдырған. Осы әкесі салған төрт қаластық бастауыш мектепте сауатын ашып, үздік бағамен бітіреді. Ары қарайғы оқуды тастамай, кейін романдарында кейіпкерлеріне айналған Тұрсын, Шөкен сынды ұстаздардан білім алған.

Халық Қабдеш Жұмаділовті Мұхтар Әуезовтен кейінгі қара сөздің зергері деп таныса да, қаламгер әдебиет өлеміне өлеңмен келген ақын. Ең алғашқы өлеңі «Шыңжаң» газетінде жариялап, одан кейін де жергілікті газет-журнал беттеріне үзбей өлеңдерін шығарып тұрған. Осылайша Қ. Жұмаділовтің туңғыш өлеңдер жинағы 1966 жылы «Жас дәурен» деген атпен басылып шықты.

1956 жылы Шәуешек гимназиясын бітірген кезде, шетелге оқуға мүмкіндік алады. Сөйтіп, өкіметтің жолдамасының арқасында қазіргі Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ға филология факультетіне оқуға түседі. Ата-жұртымен көріскен кезінде қуанышы екі еселе-неді. Себебі қазақтың ұлы жазушысы Мұхтар Әуезовпен көріссем деген арманы орындалады. Бұл туралы қаламгер былай еске алады: «Қазан айының бас кезі. Бір күні студенттер арасында Әуезов үшінші курсқа Абайтанудан лекция оқыды деген хабар дүр ете түсті. Енді, бір күні, кезекті лекциядан шықсақ, Әуезов кіші залда сабақ өткізіп жатыр екен. Есігін ашуға ыңғайсызданып, аяқталуын күттім. Менің қасымда Мұразахан, Төлеубек, Аманжан сынды жігіттер бар еді. Бірауқытқа, бір топ адам есікке қарай беттепк еледі. Ортада - М. Әуезов, маңайында Теміргали Нұртазин, Зейнолла Қабдолов және Мескен Сармурзина алай бар. Ол кезде шетелдік студент Алматы жұртына таңсық. Бұл Әуезовтің де құлағына шалынып, бізді өзі шақыртып алды. Осылай жүзбе-жүз сөйлесудің сөті түсті:

- *Бәрекелді, алыстан келген бауырлар екенсіңдер го! Елге ел қосылмағанымен, төл қосылып деген осы!* - деп, бізге орын ұсынып, Қытайдағы қазақтар жайында сұрақтар қоя бастады. ... Абай мұхитын талай шарлаған Әуезовтің дәрістеріне Қабдеш ата әр сәтін жібермей қатысып, тындап жүрген.

Бірақ, күн шуақ күндер көп созылмай, долы дауыл соғып, жазушының төрт жылдай оқудан үздіріл, Отаны-нан шырақтатады. Оған себеп Қытайдағы өкімет басындағылардың саяси ойыны. «Барлық гүлдер шешек атсын, барша бұлбұл сайрасын» деген ұран тасталып, зиялы қауым өкілдері үкіметтің ел басқаруындағы жіберілген қателіктерді өшкерелейді. Дегенмен, бір сәтте бөрі өзгеріп шыға келеді. Көсемнің өзі «Сайрағанның бөрі бұлбұл емес, арасында қарғасы бар, гүлдің бөрі гүл емес, арам шөбі бар» деген нұсқау айтады. Сол мезетте ел қамын ойлағандар жазықсыз жаланың құрбаны болып кете барады. Бұның арасында «стиль түзету» науқанына қатысқан Қабдеш Жұмаділов те бар. Осылайша, 22 жасында «оңшыл», «ұлтшыл» деген айыпты арқалап сүргінге ұшырайды. Мұндай айыптыларды жазасын өтеуге болат қорытатын шатхаға жібереді. Қ. Жұмаділов еңбек ету кезінде жақсы қырынан танылған соң төмен түсіріледі, яғни қызмет бабынан төмендетіліп, мемлекеттік қарауа болады. Қыын кездерді артқа қалдырып ауылына келсе, арып-ашыған жұртын көреді. Шахтаның кесірінен астығын уақытында жия алмай қалған халық талғауа етер дым таппай, аштан қырылады. Осы кезде оның ойына алғашқ азақтың

«соңғы көшін» бастау туралы ой келеді. Қазақстанға оралып, басынан өткен қараңғылықты өткен күндер еншісіне қалдырады. Бір айлық курсқа барып келем деп, төрт жылдан кейін атамекенімен қайта қауышады.

Екі түрлі елді, екі түрлі билікті көрген болашақ жазушы сенімді түрде әдебиет айдынында жүзуге ескегін қамдайды. Ең алғашқы қызметін «Қазақ әдебиеті» газетінен бастап, одан кейініректе «Жазушы» баспасының проза бөлімінде, Мемлекеттік Баспа-сөз комитетінде жалғастырады. Алғашқы өңгімелер жинағы «Қаздар қайтып барады», жастарға арналған «Көкейкесті» романын жарыққа шыға-рады. Қытайдағы өлкені біржола тас-тап, әкі жүз мыңның үстіндегі қызықты босып, үдере көшкенін 1971 жылы «Соңғы көш» романында нүктесін қояды. Ә. Нұршайықов роман туралы: «Соңғы көшті» оқып отырғанда бір қырдан күмбезін күн шалған өлдебір зәулім сарайдың тұлғасы асқақтап көрінеді де тұрады. Ол – біздің сүйікті республикамыз Қазақстанның бей-несі. Біз бір сөт сол зәулім сарайдың ерлік салдысқ бастауыш мектепте сауатын ашып, үздік бағамен бітіреді. Ары қарайғы оқуды тастамай, кейін романдарында кейіпкерлеріне айнал-ған Тұрсын, Шөкен сынды ұстаз-дардан білім алған.

Халық Қабдеш Жұмаділовті Мұхтар Әуезовтен кейінгі қара сөздің зергері деп таныса да, қаламгер әдебиет өлеміне өлеңмен келген ақын. Ең алғашқы өлеңі «Шыңжаң» газетінде жариялап, одан кейін де жергілікті газет-журнал беттеріне үзбей өлеңдерін шығарып тұрған. Осылайша Қ. Жұмаділовтің туңғыш өлеңдер жинағы 1966 жылы «Жас дәурен» деген атпен басылып шықты.

1956 жылы Шәуешек гимназиясын бітірген кезде, шетелге оқуға мүмкіндік алады. Сөйтіп, өкіметтің жолдамасының арқасында қазіргі Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ға филология факультетіне оқуға түседі. Ата-жұртымен көріскен кезінде қуанышы екі еселе-неді. Себебі қазақтың ұлы жазушысы Мұхтар Әуезовпен көріссем деген арманы орындалады. Бұл туралы қаламгер былай еске алады: «Қазан айының бас кезі. Бір күні студенттер арасында Әуезов үшінші курсқа Абайтанудан лекция оқыды деген хабар дүр ете түсті. Енді, бір күні, кезекті лекциядан шықсақ, Әуезов кіші залда сабақ өткізіп жатыр екен. Есігін ашуға ыңғайсызданып, аяқталуын күттім. Менің қасымда Мұразахан, Төлеубек, Аманжан сынды жігіттер бар еді. Бірауқытқа, бір топ адам есікке қарай беттепк еледі. Ортада - М. Әуезов, маңайында Теміргали Нұртазин, Зейнолла Қабдолов және Мескен Сармурзина алай бар. Ол кезде шетелдік студент Алматы жұртына таңсық. Бұл Әуезовтің де құлағына шалынып, бізді өзі шақыртып алды. Осылай жүзбе-жүз сөйлесудің сөті түсті:

- *Бәрекелді, алыстан келген бауырлар екенсіңдер го! Елге ел қосылмағанымен, төл қосылып деген осы!* - деп, бізге орын ұсынып, Қытайдағы қазақтар жайында сұрақтар қоя бастады. ... Абай мұхитын талай шарлаған Әуезовтің дәрістеріне Қабдеш ата әр сәтін жібермей қатысып, тындап жүрген.

Бірақ, күн шуақ күндер көп созылмай, долы дауыл соғып, жазушының төрт жылдай оқудан үздіріл, Отаны-нан шырақтатады. Оған себеп Қытайдағы өкімет басындағылардың саяси ойыны. «Барлық гүлдер шешек атсын, барша бұлбұл сайрасын» деген ұран тасталып, зиялы қауым өкілдері үкіметтің ел басқаруындағы жіберілген қателіктерді өшкерелейді. Дегенмен, бір сәтте бөрі өзгеріп шыға келеді. Көсемнің өзі «Сайрағанның бөрі бұлбұл емес, арасында қарғасы бар, гүлдің бөрі гүл емес, арам шөбі бар» деген нұсқау айтады. Сол мезетте ел қамын ойлағандар жазықсыз жаланың құрбаны болып кете барады. Бұның арасында «стиль түзету» науқанына қатысқан Қабдеш Жұмаділов те бар. Осылайша, 22 жасында «оңшыл», «ұлтшыл» деген айыпты арқалап сүргінге ұшырайды. Мұндай айыптыларды жазасын өтеуге болат қорытатын шатхаға жібереді. Қ. Жұмаділов еңбек ету кезінде жақсы қырынан танылған соң төмен түсіріледі, яғни қызмет бабынан төмендетіліп, мемлекеттік қарауа болады. Қыын кездерді артқа қалдырып ауылына келсе, арып-ашыған жұртын көреді. Шахтаның кесірінен астығын уақытында жия алмай қалған халық талғауа етер дым таппай, аштан қырылады. Осы кезде оның ойына алғашқ азақтың

«соңғы көшін» бастау туралы ой келеді. Қазақстанға оралып, басынан өткен қараңғылықты өткен күндер еншісіне қалдырады. Бір айлық курсқа барып келем деп, төрт жылдан кейін атамекенімен қайта қауышады.

Екі түрлі елді, екі түрлі билікті көрген болашақ жазушы сенімді түрде әдебиет айдынында жүзуге ескегін қамдайды. Ең алғашқы қызметін «Қазақ әдебиеті» газетінен бастап, одан кейініректе «Жазушы» баспасының проза бөлімінде, Мемлекеттік Баспа-сөз комитетінде жалғастырады. Алғашқы өңгімелер жинағы «Қаздар қайтып барады», жастарға арналған «Көкейкесті» романын жарыққа шыға-рады. Қытайдағы өлкені біржола тас-тап, әкі жүз мыңның үстіндегі қызықты босып, үдере көшкенін 1971 жылы «Соңғы көш» романында нүктесін қояды. Ә. Нұршайықов роман туралы: «Соңғы көшті» оқып отырғанда бір қырдан күмбезін күн шалған өлдебір зәулім сарайдың тұлғасы асқақтап көрінеді де тұрады. Ол – біздің сүйікті республикамыз Қазақстанның бей-несі. Біз бір сөт сол зәулім сарайдың ерлік салдысқ бастауыш мектепте сауатын ашып, үздік бағамен бітіреді. Ары қарайғы оқуды тастамай, кейін романдарында кейіпкерлеріне айналған Тұрсын, Шөкен сынды ұстаздардан білім алған.

Халық Қабдеш Жұмаділовті Мұхтар Әуезовтен кейінгі қара сөздің зергері деп таныса да, қаламгер әдебиет өлеміне өлеңмен келген ақын. Ең алғашқы өлеңі «Шыңжаң» газетінде жариялап, одан кейін де жергілікті газет-журнал беттеріне үзбей өлеңдерін шығарып тұрған. Осылайша Қ. Жұмаділовтің туңғыш өлеңдер жинағы 1966 жылы «Жас дәурен» деген атпен басылып шықты.

1956 жылы Шәуешек гимназиясын бітірген кезде, шетелге оқуға мүмкіндік алады. Сөйтіп, өкіметтің жолдамасының арқасында қазіргі Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ға филология факультетіне оқуға түседі. Ата-жұртымен көріскен кезінде қуанышы екі еселе-неді. Себебі қазақтың ұлы жазушысы Мұхтар Әуезовпен көріссем деген арманы орындалады. Бұл туралы қаламгер былай еске алады: «Қазан айының бас кезі. Бір күні студенттер арасында Әуезов үшінші курсқа Абайтанудан лекция оқыды деген хабар дүр ете түсті. Енді, бір күні, кезекті лекциядан шықсақ, Әуезов кіші залда сабақ өткізіп жатыр екен. Есігін ашуға ыңғайсызданып, аяқталуын күттім. Менің қасымда Мұразахан, Төлеубек, Аманжан сынды жігіттер бар еді. Бірауқытқа, бір топ адам есікке қарай беттепк еледі. Ортада - М. Әуезов, маңайында Теміргали Нұртазин, Зейнолла Қабдолов және Мескен Сармурзина алай бар. Ол кезде шетелдік студент Алматы жұртына таңсық. Бұл Әуезовтің де құлағына шалынып, бізді өзі шақыртып алды. Осылай жүзбе-жүз сөйлесудің сөті түсті:

- *Бәрекелді, алыстан келген бауырлар екенсіңдер го! Елге ел қосылмағанымен, төл қосылып деген осы!* - деп, бізге орын ұсынып, Қытайдағы қазақтар жайында сұрақтар қоя бастады. ... Абай мұхитын талай шарлаған Әуезовтің дәрістеріне Қабдеш ата әр сәтін жібермей қатысып, тындап жүрген.

Бірақ, күн шуақ күндер көп созылмай, долы дауыл соғып, жазушының төрт жылдай оқудан үздіріл, Отаны-нан шырақтатады. Оған себеп Қытайдағы өкімет басындағылардың саяси ойыны. «Барлық гүлдер шешек атсын, барша бұлбұл сайрасын» деген ұран тасталып, зиялы қауым өкілдері үкіметтің ел басқаруындағы жіберілген қателіктерді өшкерелейді. Дегенмен, бір сәтте бөрі өзгеріп шыға келеді. Көсемнің өзі «Сайрағанның бөрі бұлбұл емес, арасында қарғасы бар, гүлдің бөрі гүл емес, арам шөбі бар» деген нұсқау айтады. Сол мезетте ел қамын ойлағандар жазықсыз жаланың құрбаны болып кете барады. Бұның арасында «стиль түзету» науқанына қатысқан Қабдеш Жұмаділов те бар. Осылайша, 22 жасында «оңшыл», «ұлтшыл» деген айыпты арқалап сүргінге ұшырайды. Мұндай айыптыларды жазасын өтеуге болат қорытатын шатхаға жібереді. Қ. Жұмаділов еңбек ету кезінде жақсы қырынан танылған соң төмен түсіріледі, яғни қызмет бабынан төмендетіліп, мемлекеттік қарауа болады. Қыын кездерді артқа қалдырып ауылына келсе, арып-ашыған жұртын көреді. Шахтаның кесірінен астығын уақытында жия алмай қалған халық талғауа етер дым таппай, аштан қырылады. Осы кезде оның ойына алғашқ азақтың

ҚАЗАҚТЫҢ ДӘСТҮРЛІ ТАНЫМЫНДАҒЫ АДАМИ ҚҰНДЫЛЫҚТАР

Адами қасиеттер – халықтың өмірінде, әдет-ғұрпында, дүниетанымында ерекше орын алатын қасиеттер. Олар ғасырлар бойы жалғасып келеді. Қай кезде де, қай заманда да адамға төн адалдық, бауырмалдық, жанашырлық, азаматтық, қарапайым-дылық тәрізді асыл қасиеттер жоғары бағаланды.

Қазақ – табиғатында кеңдікті, дархандықты жақсы көретін халық. Сондықтан ұлтымыздың қанындағы адами құндылықтар, барлық қасиеттер кең болу, жомарттық, адалдық, ар, намыс, ұят, адамгершілік, абырой, тәрбие ұғымдарымен аста-сып жатыр. «Кең болсаң, кем болмай-сың», «Біреудің ала жібін аттама», «Малым – жанымның садақасы, жаным – арымның садақасы», «Жарлы болсаң да, арлы бол», «Өлімнен ұят күшті», «Қолыңмен істегеніңді мойныңмен көтер», «Ел болам десең, бесігіңді түзе» және т.б. мақал-мәтелдерді, даналық сөздерді құлағына құйып өсетін қазақ философиясы аталмыш адами құндылықтарды жоғары қояды. Әсіресе ұят, абырой, адамгершілік намыс ұғымдарының тілдегі бейнеленуі, лингво-философиялық көрінісі кең өрі жан-жақты талдауды қажет етеді. Себебі сөз арқылы, сөздің астарымен мәні

зор ұғымдарды жеткізудің шебері атанған қазақ халқының тіл мен тәрбиелеу құдіреті күшті. Сондықтан қазақтың өрбір даналық сөзінде үлкен тарихи оқиға, философиялық терең ой, ұлттық тәрбие негізі жатыр. Қазақ қоғамдастығында қалыптасқан адамгершілік ұғымдары жалпы адамзаттың құндылықтарымен үндеседі. «Әсіресе жас ұрпақтарды адамгершілікке төн құндылықтарға сөзбен былайша тәрбиелейді: – елді, жұртты сыйлау (көпті жамандаған көмусіз қалады, елді жамандаған елеусіз қалады, т.б.); – ананы, қызды ардақтау (ананың ақ сүті, Меккеге жеті рет арқалап апарсаң да, анаңның алдындағы парызың өтелмейді); Қызды сөкпе, тұзды төкпе); – қарттарды құрметтеу (ақсақалды, сары тісті бол; көрлілікке жет; ауылыңда қартың болса, жазып қойған хатпен тең, т.б.); – ұқымшыл болу (жалғыз жүріп жол тапқанша, көппен жүріп адас, у ішсең руыңмен), досқа адалдық, көршімен сыйластыққа, т.б. тәрбиелеудің, яғни өлеуметтендірудің негізі болды». Ұят – ең қадірлі қасиет. Адамзат бойында табиғи берілетін ұлы құндылық. Ұят – жасаған ереке-тіңнің жөңсіздігін түсінушілік. Намысқа іркі келтірушілік, моральдық рухтың асқақтығын қорлау – маскара болу-шылық. Қазақта «Өлімнен ұят күшті»,

«ДИПЛОММЕН - АУЫЛҒА» КЕЛСЕҢІЗ...

порталы (бұдан өрі - Портал) арқылы мынадай құжаттарды ұсынады:

1) көтерме жәрдемақы алған кезде: осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтініш;

жеке басын куәландыратын құжат (сәйкестендіру үшін);

білімі туралы дипломының көшір-месі;

көрсетілетін қызметті алушының еңбек қызметін растайтын құжаттың көшірмесі;

2) тұрғын үй сатып алуға бюджеттік кредит алған кезде:

Осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтініш;

Жеке басын куәландыратын құжат (сәйкестендіру үшін);

Білімі туралы дипломының көшір-месі;

көрсетілетін қызметті алушының еңбек қызметін растайтын құжаттың көшірмесі;

Сәйкестендіру үшін неке қиюды (ерлі-зайыптылықты) мемлекеттік тіркеу туралы куәлік (некеде тұрған көрсетілетін қызметті алушылар үшін);

Кредиттік бородан есеп;

3) тұрғын үй салуға бюджеттік кредит алған кезде:

Осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтініш;

Жеке басын куәландыратын құжат (сәйкестендіру үшін);

Білімі туралы дипломының көшір-месі;

Көрсетілетін қызметті алушының еңбек қызметін растайтын құжаттың көшірмесі;

Сәйкестендіру үшін неке қиюды (ерлі-зайыптылықты) мемлекеттік тіркеу туралы куәлік (некеде тұрған көрсетілетін қызметті алушылар үшін);

Кредиттік бородан есеп.

Осы Қағидаларда көзделмеген басқа құжаттарды ұсынуды талап етуге жол берілмейді.

Көтерме жәрдемақы және тұрғын үй сатып алуға немесе салуға бюджеттік кредит алуға бір мезгілде өтініш беруге жол беріледі.

ЖАҢАДАН ЕНГІЗІЛГЕН ӨЗГЕРІСТЕР:

1. Тұрғын үй сатып алуға немесе салуға бюджеттік кредит түріндегі өлеуметтік қолдау шаралары жақын туыстарынан (жұбайынан (зайыбынан), атасынан (өжесінен), ата-аналарынан (оның ішінде асырап алушылардан), балаларынан (оның ішінде асырап алынғандарынан), ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-қарындастарынан) тұрғын үй-жай сатып алуға, сондай-ақ азамат тұрақты тұратын тұрғын үй-жайды сатып алуға пайдаланылмайды.

2. Мемлекеттік қызмет көрсету мерзімі азайтылып, 6 (алты) жұмыс күні болды. (бұрын көтерме жәрдемақы беру мерзімі 27 күн болған)

3. Ауданның жергілікті атқарушы органы алдағы кезеңге денсаулық сақтау, білім беру, өлеуметтік қамсыздандыру, мәдениет, спорт және агро-өнеркәсіптік кешен саласындағы сұранысқа ене мамандықтардың тізбесін қалыптастырады.

Тізбеде алдағы кезеңде көтерме жәрдемақы және тұрғын үй сатып алуға немесе салуға бюджеттік кредит түрінде өлеуметтік қолдау шаралары көрсетілетін қызметті алушылардың және/немесе олардың мамандықтарының атауы мен саны көрсетіледі.Осы тізбеге енген мамандарға өлеуметтік қолдау шаралары көрсетілетін болады.

КОЛДАУ ТАПҚАННАН КЕЙІНГІ МІНДЕТ:

«Ойыл аудандық экономика және бюджеттік жоспарлау бөлімі»

«Ақылық болса арыңды сақта: ар-ұят керек әр уақытта», «Еңбек — өмірді ұзартады, ұят — бетті қызартады», «Бар барын жейді, ұятсыз арын жейді» деген мақалдар қазіргі уақытта ой, ұлттық тәрбие негізі жатыр. Қазақ қоғамдастығында қалыптасқан адамгершілік ұғымдары жалпы адамзаттың құндылықтарымен үндеседі. «Әсіресе жас ұрпақтарды адамгершілікке төн құндылықтарға сөзбен былайша тәрбиелейді: – елді, жұртты сыйлау (көпті жамандаған көмусіз қалады, елді жамандаған елеусіз қалады, т.б.); – ананы, қызды ардақтау (ананың ақ сүті, Меккеге жеті рет арқалап апарсаң да, анаңның алдындағы парызың өтелмейді); Қызды сөкпе, тұзды төкпе); – қарттарды құрметтеу (ақсақалды, сары тісті бол; көрлілікке жет; ауылыңда қартың болса, жазып қойған хатпен тең, т.б.); – ұқымшыл болу (жалғыз жүріп жол тапқанша, көппен жүріп адас, у ішсең руыңмен), досқа адалдық, көршімен сыйластыққа, т.б. тәрбиелеудің, яғни өлеуметтендірудің негізі болды». Ұят – ең қадірлі қасиет. Адамзат бойында табиғи берілетін ұлы құндылық. Ұят – жасаған ереке-тіңнің жөңсіздігін түсінушілік. Намысқа іркі келтірушілік, моральдық рухтың асқақтығын қорлау – маскара болу-шылық. Қазақта «Өлімнен ұят күшті»,

«ДИПЛОММЕН - АУЫЛҒА» КЕЛСЕҢІЗ...

1. Әлеуметтік қолдау шараларын алған күннен бастап 60 жұмыс күні ішінде комиссияның жұмыс органына бюджет қаражатының мақсатты пайдаланылғаны туралы растау құжаттарын беруі тиіс.

2. Меншігіне сатып алынған немесе салынған жылжымайтын мүлікті өділет органдарында тіркегеннен кейін сенім білдірілген өкілге (агентке) тұрғын үй арналған құжаттардың түпнұсқаларын осы келісімді кемінде үш жыл мерзімге қамтамасыз ету жөніндегі кепіл ретінде беруге міндеттеледі;

3. Келісімнің шарттары орындалмаған жағдайда өлеуметтік қолдау шаралары ретінде алынған бюджет қаражатын толық көлемде қайтаруға қамтамасыз етуге міндетті;

4. Егер де жоғарыда аталған өлеуметтік қолдау шаралары жоба қатысушысына берілсе, тиісті ауылдық елді мекенде орналасқан ұйымында міндетті түрде 3 жыл тұрақты жұмыс істеуі қажет. Сатып алынған тұрғын үй 15 жыл бойы Ойыл ауданы өкімдігінде кепілде тұрады. Мамандардың 3 жыл мерзім өткеннен кейін, бюджеттік кредиттің қалған бөлігін толық жауып, тұрғын үйді кепілден шығаруға құқығы бар.

5. Ойыл ауданының экономика және бюджеттік жоспарлау бөліміне тоқсан сайын жұмыс орнынан анықтама ұсынып отыруы керек.

6. Көрсетілетін қызметті алушыларға көтерме жәрдемақы және тұрғын үй сатып алуға немесе салуға бюджеттік кредит беру тиісті қаржы қылына арналған міндетемелер мен төлемдер бойынша қаржыландыру жоспарларына сәйкес бөлінген сома шегінде жүзеге асырылады.

7. Көрсетілетін қызметті алушыларға өлеуметтік қолдау шараларын ұсыну үшін бюджет қаражаты жетіспеген жағдайда, көрсетілетін қызметті беруші өлеуметтік қолдау шараларын алушы үміткерлердің қатарынан кезектілікті қалыптастыру жолымен өлеуметтік қолдау шараларын ұсыну мерзімін тоқтата тұрады.

Әлеуметтік қолдау шараларын алуға кезекте тұрған көрсетілетін қызметті алушылардың құжаттарын қайта қару мерзімін көрсетілетін қызметті беруші белгілейді және ол бір жылдан аспайды.

Өлеуметтік қолдау шараларын алған мамандардан әрбір іске қауыпты және жауапкершілікпен қаралары-ңызды сұраймыз. Осыныша қаржыны қолға алған маманға артылатын міндет – ауылдың өркендеуіне үлес қосу және сапалы қызмет жасау. Көрсетіл-ген көмектерге қол жеткізген маман бағдарламаның шарты бойынша ауылдық жерде 3 жыл қызмет етуге және өр тоқсан сайын жұмыс орнынан тиісті орындарға анықтама өткізіп тұруға міндетті. Сатып алынған үйдің 15 жыл бойы кепілде тұратынын да естен шығармау қажет. Егер көрсетілген ережелер маман тарапынан бұзылса, ол барлық шығынды өтеуі тиіс.

Өкінішке орай,көтерме жәрдемақы және бюджеттік кредит алып,келісім шарт талаптарын бұзып, жұмыстан шығып, ауылдан көшіп кетіп жатқан-дар да бар. Әлі күнге дейін сот бұйры-ғымен мемлекеттің ақшасын кейін қайтарып жатқан мамандар да бар-шылық.

Сондықтан, мамандардан мемлекеттен көтерме жәрдемақы мен бюд-жеттік кредитке өтініш беруге жауап-кершілікпен қарауды сұраймыз.

2020 жылы 78 маманға жалпы сом-

ұғымдарының баламасы ретінде

«23 - сәуір Халықаралық кітап күні»

КІТАП –ЗЕРДЕ ҚҰРАЛЫ
КІТАПХАНА ТҰРАҒЫ

«Кітапхана – әр тараптан жып құсынқай қуаныш жетелеп келетін кітаптарқың патшалығы»
Ә. Таразы

КІТАП - БІЗДІҢ РУХАНИ ҚҰНДЫЛЫҒЫМЫЗ, ТЕҢДЕССІЗ БАЙЛЫҒЫМЫЗ. ХАЛҚЫМЫЗ ӨНЕР МЕН БІЛІМДІ ҚАДІРЛЕГЕН. БҮГІНГІ ТАҢДА БАРЛЫҚ АДАМЗАТ АЛДЫНДА ТҰРҒАН БАСТЫ МАҚСАТ - БІЛІМДІ ҰРПАҚ ТӨРБИЕЛЕУ.

Ал ұрпақ білімді қайдан алады? Әрине, кітаптан. «Кітапхана - білімнің күншуағы» десек, балаға кітапхананың есігі ерқашан да ашық. Ата-бабамыз кітапты ерекше ақылшы ұстаз санаған. «Артық білім кітапта, өрінбей оқып көруге» - деп Абай Құнанбайұлы айтпақшы, адам баласы үшін кітап - тілсіз тәрбиеші. Кітап адам баласына бала көзінен бастап өмірінің соңына дейін сырлас досы бола алады. Бүгінгі сол асыл қазыналарымызды жас бұынға жеткізуші алтын көпір - кітап пен кітапханалар, өткен замандардың тұңғық тереңінен сыр шертетін тарихы да, әдебиеті де, басқа ғылым кереметтерін де кітапханадан табамыз.

Жазушы Ә.Көкілбаевтың сөзі осыған дәлел: «Мен кітапхананы ақыл-білім, адамгершілік ордасы деп білемін. Ал кітапханашыларды ешқашан жоғалмауға тиісті сол асыл қазынаның сақшылары санаймын» - деген. Міне, қызығы мен қиындығы қатар жүретін кітапханашы мамандығы туралы бір ауыз сөзбен жеткізу мүмкін емес. Кітапханашы оқырманның сұраған кітабын тауып беруші ғана емес, көптеген маңызды жұмыстардың, көшбасшысына айналды. Бүгінгі заманға сай күнделікті ақпарат ағынын оқырманға жеткізуші, кітапхананың бай қорын сақтаушы, насихаттаушы түрлі іс-шаралар мен әдеби кештерді ұйымдастырушы, Қазақстанда ресми түрде бекітілген атаулы күндер мен белгілі ақын-жазушылардың, ғалымдардың мерейтойларына арналып тақырыптық көрмелер ұйымдастырушы, әр оқырманның талап-тілегіне сай бағыт-бағдар беруші, кітап пен кітапханы ұлттық құндылықтар мен оқырман арасын жалғастырушы да кітапханашылар. Көрнекті жазушы Оралхан Бөкей бір сөзінде: «Адамға ауа қандай қажет болса, кітапхана да

сондай қажет» - деп басып айтқан. Бүгінде ғылыми-техникалық прогресс пен адамзат өркениеті қаншалықты жедел қарқынмен дамып жатса да, кітапхананың орны бөлек.

Шындығына келгенде оқырманды кітап оқуға баулу – ұлттық болашағы, өйткені кітап пен кітапхана – әр қоғам мәдениетінің көрінісі және әрбір өркениет түрінің көрсеткіші болып қала береді.

Кез-келген салаға жаңашылдық еңсе, үрке қарайтын өдетіміз бар, кітапхана жұмысын онлайн форматта ұйымдастыру басында үрей мен қорқыныш тудырғаны анық. Білім мен ғылымға, жаңашылдыққа ұмтылу біздің қанымызда бар қасиет. Сондықтан да осы жаңа форматтағы жұмыс жүйесіне нық сеніммен Аудандық Орталық кітапхана кітапханашылары да кірісіп кетті. Нәтижесінде кітапханада онлайн форматта түрлі кездесулер мен байқаулар, виртуалды кітап көрмелері мен өлеуметтік желілерде челленждер өткізілді, өлеуметтік желілерде тікелей эфирлер ұйымдастырылып, видео өнімдер мен құттықтаулар өлеуметтік желілерге жүктеліп, оқырмандарға ұсынылды. Қазіргі таңда да белгілі ақын жазушылардың шығармалары оқырмандарға онлайн формат түрінде насихаттау жұмыстары жалғасын табауда. Кітапханашылар бүгінгі мәдени дестүрлер мен заманауи ақпараттық технологияларды қолдану арқылы оқырманның жан-жақты, интеллектуалдық және рухани дамуына жағдай тудыратын әмбебап мамандықтардың біріне айналды.

Кітапханаға жиі келіңіздер, бірге ізденіп, бірге кітап оқиық!

Гүлнара САҒАТОВА,
Аудандық орталық
кітапхананың кітапханашысы.

Ойыл 100 Жыл

ОЙЫЛДА ӨТКЕН БІР КҮНІМ

Киелі Көкжардың тұмса табиғаты қайбір жанды баурамады десеңші. Бұл жерге табаны тиген жанның сағынышпен еске алып отыратынын біз білеміз бе? Жуырда редакциямызға Батыс Қазақстан облысынан бейтаныс ару қоңырау шалып, Ойылды сағынышпен еске алатындығын жеткізді. Одан кейін өзін таныстырған Гүлім Болатжанова осыдан бірнеше жыл бұрын жастар форумы аясында Ойылда болғандығын, тарихи мен табиғаты төңі қылғанын ақтарыла айтып берді. Ойылға деген ыстық сағынышы жұмыр жүрегіне жыр болып құйылған Батыс Қазақстан облысы, Қаратөбе ауданының тумасы, ақын, Гүлім Болатжанованың «Ойылдың 100 жылдығы» мерейтойы қарсаңында «Ойылда өткен бір күнім» атты өлеңін назарларыңызға ұсынамыз.

Жұтқанда мөлдір ауанды,
Бір сезім билеп санамды
Ойылда өткен бір күнім,
Шарпығандай бар ғаламды.
Ұмытып кетті жан-дүнием
Қиналған кезді қайғыны,
Менде де жүрек бар білем
Сезімге толы айдыны.
Көңілдің кілті ашылып,
Көздерге жылу тарады.
Ыстығы өртеп Ойылдың
Қимастық оты жанады.
Ойылда өткен бір күнім,
Мөңгілік есте қалады.
Сағыныш толы мың күнім
Ойылды аңсап барады.
Еске алып міне бүгінде,
Қызықты күндер кештерді.
Отырмын тағы ойға алып,
Ойылда өткен күндерді.

Гүлім БОЛАТЖАНОВА,
Батыс Қазақстан облысы.

ӨРТКЕ ЖОЛ БЕРМЕУ –
ӨЗ ҚОЛЫМЫЗДА

Ойыл ауданының Төтенше жағдайлар бөлімі Сіздерден орман және дала алқаптарында, тұрғын үй аумақтарында өрт қауіпсіздігі қағидаларын сақтауыңызды сұрайды.

Орман дала алқаптарында өртті болдырмау үшін:

- далалық алқаптарда от жағуға, жанар-жағармай заттары сіңген сұрту материалдарын тастауға, тез тұтанатын және бықситын материалдарды тастауға тыйым салынады;
 - шөп шабу жұмыстарын жүргізу кезінде әрдайым өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң түрде сақтау;
 - шөп шабуға жұмылдырылатын техникалар мен агрегаттарды техникалық байқаудан өткеннен кейін ғана қолдану;
 - техникалар мен агрегаттарды алғашқы өрт сөндіру құралдарымен толық мөлшерде қамтамасыз ету;
 - облыстық және жергілікті маңыздағы автокөлік жолдары бойында темекі тұқылын тастамау;
 - табиғат аясында демалыс уақытын өткізу және кезекпен мал бағу кезінде от жақпау, темекі тұқылын сөндірмей тастамау және тез тұтанып жататын шашлау қажет.
- Далалық жерлердегі өрттердің басты себебі шаруа қожалықтардың қолданысындағы агрегаттар мен техникалардың өсірілуі, ұшқын өшіргіштермен және алғашқы өрт сөндіру

құралдарымен қамтылмауы. Сонымен қатар, облыстық және аудандық маңыздағы тас жолы бойында көлік жүргізушілерінің темекі тұқылын сөндірмей тастауына да өрттер тіркелеуде.

Тұрғын үй аумақтарында өрттерді болдырмау үшін келесі шараларды орындау қажет: тұрғын үйлерге, құрылыстарына жақын орналасқан аумақтарды тұрақты түрде қоқыстан, қалдықтардан және өртенетін материалдардан тазалап отыру, қоқыстарды арнайы белгіленген жерлерде жинап, шығарып тастау қажет. Оларды жинау орындарында өртеуге болмайды. Осы айтылған шаралардың барлығы әр азаматтың сана-сезімінде болып, немісқұрайлы қарамауы тиіс. Өртті болдырмау, алдын алу шараларын жасау баршамаңыздың көңіл бөлер ортақ міндетіміз. Өз міндетімізді дұрыс түсіну кездейсоқ өрт шығу фактісіне ұрындырмауы сөзсіз.

Есіңізде болсын! Өртті байқаған жағдайда жедел түрде «101», «112» шығып, қызметтерінің телефондары бойынша хабарлауларыңыз қажет. Өрт қауіпсіздігі қағидаларын сақтамай өрттің туындауына жол берілген жағдайда айыпты тұлғалар Қазақстан Республикасының «Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы» Кодексіне сәйкес әкімшілік жауапкершілікке тартылатын болады.

Ойыл ауданының ТЖ бөлімі

ОЙЫЛ АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ ОЙЫЛ АУЫЛЫ БОЙЫНША
ЖЕРГІЛІКТІ ҚОҒАМДАСТЫҚ ЖИНАЛЫСЫНЫҢ
ХАТТАМАСЫ

№10 Жергілікті уақытпен 16⁰⁰ Ойыл ауылында жергілікті қоғамдастық жиналысына қатысуға құқығы бар мүшелерінің жалпы саны: 60 адам.

Қатысқан адам саны – 35 адам. Жергілікті қоғамдастық жиналысын Ойыл ауылдық округінің өкімі С. Даулетқалиев ашты.

Жергілікті қоғамдастық жиналысы мүшелерінің ашық дауыс беруі арқылы С.Қойбағаров жиналыстың төрағасы болып, Саттибаев Қонақбай хатшысы болып сайланды.

КҮН ТӘРТІБІНДЕ:

1.Ойыл селосы орталығындағы Идеологиялық тұрғыдан ескірген және мән –мағанасы жоқ көшенің атауын өзгерту туралы

Тыңдалды:

С.Қойбағаров жиынның төрағасы:

- Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша . Ұсыныс пікірлеріңіз болса.

Шалабаев Т- Бірінші мәселе бойынша идеологиялық мән мағанасы жоқ Тәуелсіздік 20 жылдығы атындағы көшеге тек қана Тәуелсіздік атауы берілсін.

Сағиданов.Қ- Менде бұл ұсынысты қолдаймын 20 жылдық алып тасталынып тек Тәуелсіздік деген атау берілсін.

Қалған қоғамдастық мүшелері бірінші мәселені бір ауыздан қолдады.

С.Қойбағаров жергілікті қоғамдастық жиналысының төрағасы:

- Басқа ұсыныстар болмаса Ойыл ауылындағы Тәуелсіздіктің -20 жылдығы көшесі Тәуелсіздік көшесі болып аталсын.

Қолдаушылар – 35 адам

Қарсы – 0.

Қалыс қалғандар – 0.

Жиналыс шешімі:

1. Ойыл ауылындағы Тәуелсіздіктің-20 жылдығы көшесі,Тәуелсіздік атауы беру ұсынылсын.

2. Осы ұсыныс облыстық ономастика комиссиясының қарауына жіберілсін.

Жиналыс төрағасы: С.Қойбағаров

Жиналыс хатшысы: К.Саттибаев

ОЙЫЛ АУДАНЫ, ҚАРАОЙ АУЫЛДЫҚ ОКРУГІНДЕГІ МӘН-
МАҒЫНАСЫ ЖОҚ КӨШЕ АТАУЛАРЫН ӨЗГЕРТУ ТУРАЛЫ
ЖЕРГІЛІКТІ ҚОҒАМДАСТЫҚ ЖИНАЛЫСЫНЫҢ
№ 1 ХАТТАМАСЫ

Қараой ауылдық округі 19 сәуір 2021 жыл Қараой ауылдық мәдениет үйі Сағат: 10:00 Қараой ауылында жергілікті қоғамдастық жиналысына қатысуға құқығы бар мүшелер саны: 15

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ:

- 1.Қараой ауылдық округі өкімінің м.у.а: Айтқалиев Нұрлан Айсәулі;
- 2.Жергілікті қоғамдастық мүшелері;
- 3.Қараой ауылының тұрғындары;
- 4.Темірмұқанов Амангелді Қойшанұлы – қоғамдастық жиналысының төрағасы;

5.Бозишьева Зоя Ескендірқызы – қоғамдастық жиналысының хатшысы.

Жиналысқа қатысқан қоғамдастық мүшелерінің саны – 10 Жергілікті қоғамдастық жиналысын Қараой ауылдық округі өкімінің міндетін уақытша атқарушы, Н.Айтқалиев ашты.

КҮН ТӘРТІБІ:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 24 ақпандағы 2014 жылғы №138 «Әкімшілік – аумақтық бірліктерге, елді мекендердің құрамдас бөліктеріне атау беру, оларды қайта атау, сондай-ақ олардың атауларының транскрипциясын нақтылау мен өзгерту кезінде тиісті аумақ халқының пікірін ескеру қағидасын» және «Қазақстан Республикасының әкімшілік аумақтық құрылыс туралы» Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 8 желтоқсандағы заңына, Қазақстан Республикасының «Жергілікті мемлекеттік және өзін-өзі басқару туралы» заңдарына сүйене отырып Қараой ауылдық округі, Қараой ауылының мән-мағынасыз көше атауларын өзгерту туралы.

Жиында қоғамдастық жиналысының төрағасы, А.Қ.Темірмұқанов күн тәртібіндегі мәселелерге тоқталып, Республикалық ономастика комиссиясының отырысында қаралып, мақұлданған «Тарихи тұлғалар», «Тарихи жер-су атаулары» және «Дәстүрлі атаулар» тізімдерінен «Бауыржан Момышұлы» атауын беруді ұсынды.

СӨЗ СӨЙЛЕГЕНДЕР:

С.С.Жуманғалиев: Мен бұл ұсыныспен толық келісемін. Себебі, «Астанаға 10 жыл» деген атаудың ешқандай мән-мағынасы жоқ. Оның орнына Амангелді қойшанұлы айтқандай, кеңес одағының батыры, жазушы, екінші дүниежүзілік соғыстың даңқты жауынгері, әскери қолбасшы және майдангер жазушы – Бауыржан Момышұлы атамызға ауылымыздың бір көшесінің есімі берілуі керек деп есептеймін. Біз осындай жұмыстарымыз арқылы ұлы тұлғаларымыздың, батыр-бабаларымыздың атын өшірмей, өскелең ұрпаққа мұра етіп жеткізе аламыз.

Ш.Султанов: Бұл өзімізге, болашақ жастарымызға қажет. Батырын ұлықтап өскен ұрпақ, өзі де батыр болып есептелмейді ме?! Мен бұл ұсынысты қолдаймын және ұсынылып отырған көше атауына толықтай келісемін.

М.Алпанов: Мен де бұл ұсынысқа келісемін. Жалпы біздің еліміз жерін, елін қорғаған ата-бабаларымызбен бірге тарихи тұлғаларымыздың бірлігінің арқасында талай жетістікке жеткен. Соның бірі, аталып өткендей, Б.Момышұлының есімін көшемізге берсек, нұр үстіне нұр болар еді. Осындай ерен-еңбекпен, ақ білектің күшімен, ақ нәізаның ұшымен келген егемендік елдімізді алу жолында, ерен еңбегі сіңген батыр-бабаларымыздың бірі, осы Бауыржан Момышұлы атамыз.

Мен осы ауылдық орталық көшелерінің біріне «Бауыржан Момышұлы» деп атау беруімізді өзі – өскелең ұрпағымыздың алдында, тәлім-тәрбиеміз бен өткенімізді ұлағаттап, рухани-патриоттық тәрбие берудегі борышымыз деп санаймын.

С.С.Мырзағалиева: Біз көше атауымыздың өзгергеніне қарсылығымыз жоқ. Өйткені, бұл көше атауының өзгертілуі менісі де бар деп есептеймін. Себебі, қазіргі таңда астанамыздың құрылағанына, 10 жылдан да асып кетті.

Біздің тек қамығатымыз, осы көше атауы өзгертілгеннен кейін, көше тұрғындары өз мекен-жайларын, құжаттарын өзгерту барысында үлкен мәселе болып қалмайды ма?! Міне, осы сауал бізді алаңдатады. Осы жөнінде, біз жоғарыдағы өкілдерден осы көше атауын өзгерту барысында, жеке тұрғындардың жұмысын жеңілдету нұсқаларын таңдауларын сұраймыз.

А.Темірмұқанов: Енді осы ұсынысты дауысқа салу қажет деп санаймын. Сонымен дауысқа салсақ.

Қараой ауылдық округінің, Қараой ауылындағы мән-мағынасы жоқ көше атауларын өзгерту туралы сұрағы бойынша санау үшін дауысқа салынады.

Ескерту: дауыс беруге қатысушылардың қол көтеруімен ұсыныстар анықталады.

«Жақтады»-30

«Қарсы» - 0

«Қалыс қалғандар жоқ» - 0

Қоғамдастықты тыңдауға қатысып отырған азаматтардың дауыс беру қортындысы бойынша Қараой ауылдық округі, Қараой ауылындағы мән-мағынасы жоқ көше атауларын өзгерту мақұлданды.

Жиналысқа қатысқан жергілікті қоғамдастық мүшелері айтылған ұсыныстарды бір ауыздан қолдап ШЕШІМ ЕТТІ:

1. Қараой ауылдық округі бойынша, мән-мағынасы жоқ Қараой ауылындағы «Астанаға 10 жыл» көшесінің атауын «Бауыржан Момышұлы» атауына өзгерту ұсынылсын.

2. Осы ұсыныс облыстық ономастика комиссиясының қарауына жіберілсін. Жинлыс төрағасы: А.Қ.Темірмұқанов

Жинлыс хатшысы: З.Е.Бозишьева

Ойыл аудандық аурухана ұжымы және кәсіподақ ұйымы Қожақова Бәтимаға аяулы анасы
Қожақова Даман апаидың
қайтыс болуына байланысты, ағайын-туыстарына қайғысына ортақтасып көңіл айтады.

Ойыл аудандық аурухана ұжымы және кәсіподақ ұйымы Нұрбаевтар өулетінің аяулы қызы
Нұрбаева Тотының
қайтыс болуына байланысты, ағайын-туыстарына қайғысына ортақтасып көңіл айтады.

Ж.Жүсіблиев атындағы Ойыл қазақ орта мектебінің ұжымы және бастауыш кәсіподақ ұйымы мектебіміздің мұғалімі Назарова Жұлдызға қайын атасы
Батанов Телеудің
қайтыс болуына байланысты ағайын, тума-туыстарына қайғысына ортақтасып, көңіл айтады.